

Lestijärven kunnan esi- ja perusopetuksen koulukuljetusopas

18.3.2024

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA

1	JOHDANTO.....	2
2	LAINSÄÄDÄNTÖ	2
2.1	Perusopetuslaki.....	2
2.2	Muut lait ja asetukset	3
3	KOULUKULJETUSPERIAATTEET LESTIJÄRVEN KUNNASSA	4
3.1	Koulumatkan pituus	4
3.2	Matka kuljetusreitille	4
3.3	Maksullinen kuljetus	5
3.4	Koulumatkan vaarallisuus	5
3.5	Suurpetovaara.....	6
3.6	Koulumatkan vaikeus/rasittavuus sekä liikuntarajoite/tapaturma	6
3.7	TET-harjoittelu.....	7
3.8	Koulun poikkeusaikataulut.....	7
3.9	APIP-toiminta ja koulun kerhot.....	7
4	KOULUKULJETUKSEN AIKANA.....	7
4.1	Yleiset periaatteet.....	7
4.2	Järjestyssäännöt.....	7
4.3	Aikataulut.....	8
4.4	Poikkeustilanteet	8
4.4.1	Vahinko- tai ilkivaltatapaus.....	8
4.4.2	Kiusaamistilanteet ja niihin puuttuminen	8
4.4.3	Onnettomuus.....	8
4.4.4	Poikkeaminen koulumatkalta	9
4.4.5	Koulukuljetusauto ei saavukaan pysäkillä	9
4.4.6	Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä.....	9
5	MIHIN TULEE KIINNITTÄÄ HUOMIOTA	9
5.1	Oppilaan tehtävät	9
5.2	Huoltajan tehtävät	9
5.3	Kuljettajan / liikennöitsijän tehtävät.....	10
5.3.1	Koulukuljetusauton kunto	10
5.3.2	Salassapito ja vaitiolovelvollisuus	10
5.3.3	Kuljettajan tehtävät ajon aikana.....	10
5.4	Koulun tehtävät.....	11
5.5	Sivistystoimen tehtävät.....	11
6	YHTEYSTIEDOT	11

1 JOHDANTO

Tämän oppaan tarkoituksena on sisältää ne periaatteet, joiden mukaan koulukuljetus Lestijärven kunnassa myönnetään esioppilaille ja perusopetuksen oppilaille. Kuljetusoppaan tavoitteena on olla kuljetuksista päättävien viranhaltijoiden ja lautakunnan päätöksenteon tukena. Lisäksi sen tehtävänä on olla tiedonjakajana koulukuljetuksista vastaaville autoilijoille, koululle sekä oppilaiden huoltajille.

Lestijärven kunnan koulukuljetus pyritään järjestämään siten, että se on toimivaa, turvallista ja kustannustehokasta.

2 LAINSÄÄDÄNTÖ

2.1 Perusopetuslaki

6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämisaikojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita. (23.12.1999/1288)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämisaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämisaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämisaikkaa. (23.12.1999/1288)

32§ Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003./1139)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan. (L19.12.2003/1139)

2.2 Muut lait ja asetukset

Koulukuljetusten turvallisuusjärjestelyjä koskevat erityiset määräykset ovat liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa 553/2006 (Asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä). Asetus koskee koulun säännölliseen toimintaan kuuluvia matkoja, jotka ovat kunnan tai vastaavan tahon järjestämää tilausliikennettä. Koululaisten käyttämä linjaliikenne ei kuulu asetuksen soveltamisalaan. Koulumatkoja ja koulukuljetuksia koskee myös yleinen tieliikenteen lainsäädäntö.

Tieliikennelain mukaan jokaisen on käytettävä turvavyötä istuessaan sellaisella paikalla, mihin turvavyöt on asennettu. Oppilaita kuljettavan kouluauton kuljettajan on myös käytettävä turvavyötä.

Autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavyöillä, matkustajien määrä yhdellä istuimella saa olla enintään seuraava:

1 istumapaikka 2 matkustajaa

2 istumapaikkaa 3 matkustajaa

3 istumapaikkaa 5 matkustajaa

4 istumapaikkaa 6 matkustajaa

Vierekkäisillä istumapaikoilla ei kuitenkaan saa olla useampia kuin kolme matkustajaa. Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Siten 1 + 8 hengen autossa saa kuljettaa 13 oppilasta sillä edellytyksellä, että kaikki oppilaat ovat lukukauden alkaessa alle 13-vuotiaita, muutoin saa kuljettaa 12 oppilasta (koulukuljetusasetus 2 §).

Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia (koulukuljetusasetus 3 §).

Koulu- ja päivähoitokuljetuksissa käytettävissä autoissa on oltava alkolukko (Laki alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa 2010).

Koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana olevalla koulukyytikilvellä. Kilven saa korvata takseissa valaistulla koulukuljetusta ilmaisevalla kuvulla, joka on vähintään taksivalaisimen kokoinen (koulukuljetusasetus 5 §).

3 KOULUKULJETUSPERIAATTEET LESTIJÄRVEN KUNNASSA

Koulukuljetuksista vastaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta kunnanhallituksen hyväksymien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti.

Koulukuljetukset alkavat perusopetuslain mukaisesti lukuvuoden ensimmäisestä koulupäivästä.

Koulujen alkamisesta ilmoitetaan kunnan verkkosivuilla ja kuntatiedotteessa. Samalla ilmoitetaan mahdollisista koulukuljetuksissa tapahtuneista muutoksista ja aikatauluista.

Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä kotiin palatessaan.

Koulukuljetukset järjestetään vain kodin ja koulun väliselle matkalle.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää kuljetusta oppilaan koko koulumatkalle kotiportilta kouluun, vaan koulumatka voi sisältää myös omatoimista kulkemista. Oppilaiden hakupaikat pyritään järjestämään niin, että ne ovat järkevästi kouluauton reitillä ja turvallisia nousta kyytiin oppilaan kyyt huomioon ottaen. Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuluva yhteisaika odotuksineen ei saa ylittää perusopetuslain mukaisia päivittäisiä koulumatkaan kuluvia aikoja. Kotipihasta haetaan vain poikkeustapauksissa ja erikseen perustellusta syystä (esim. liikuntaeste, tapaturman tai sairauden perusteella järjestettävä määräaikainen kuljetus).

3.1 Koulumatkan pituus

Esikoululaisella on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun koulumatka kotoa esiopetukseen ylittää 3 km. Esikoululaisella on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös, jos matka varhaiskasvatuksesta annetussa laissa tarkoitettusta päivähoitopaikasta esiopetukseen tai esiopetuksesta päivähoitopaikkaan ylittää 3 km.

1–4 luokkien oppilailla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun koulumatka kotoa kouluun ylittää 3 km.

5–9 luokkien oppilailla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, kun koulumatka kotoa kouluun ylittää 5 km.

Koulumatkan pituus lasketaan lyhintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin oppilaan kotiosoitteesta koulun liittymään. Mahdolliset kävely- ja pyörätiet otetaan huomioon kulkuväylinä. Mittaamisessa käytetään Fonectan reittiohjelmaa, jolloin mittaustapa on kaikilla koulukuljetusta hakevilla oppilailla sama. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan koulumatka voi muodostua osittain oppilaan itse kulkemasta osasta.

3.2 Matka kuljetusreitille

Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettu koulumatka voi sisältää myös omatoimista kulkemista isomman tien varteen, lähimmälle bussipysäkillä tai kouluauton pysähdyspaikalle.

Pääsääntöisesti oppilaat kävelevät kuljetusreitinvarten, ellei matka sinne ole matkan pituuden, tieolosuhteiden tai tien vaarallisuuden vuoksi kohtuuton.

Kuljetusoppilaan liityntämatkan omavastuukävelymatka kuljetusreitille yhteen suuntaan on enintään:

- esiopetusoppilaalla 1,0 km
- 1–3 lk oppilaalla 2,0 km
- 4–6 lk oppilaalla 3,0 km
- 7–9 lk oppilaalla 5,0 km

Oppilaan itse kulkemaan matkaan kuluva aika lasketaan 6–12-vuotiailla n. 14min/km ja 13–16-vuotiailla n. 11min/km.

3.3 Maksullinen kuljetus

Jos oppilaalla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, on hänelle mahdollista anoa maksullista kunnan järjestämää koulukuljetusta. Edellytyksenä on, että reitti on jo olemassa ja autossa on tilaa. Lestijärvellä on koulusta 4–5 km etäisyydellä vakiintuneita asuinpaikkoja (mm. Tikka ja Paranta), joista saapuville on myönnetty anomuksesta talvikuljetuksia, esim. loka-huhtikuun ajalle. Kuljetuksesta peritään kiinteä kuukausimaksu, jonka suuruuden määrittelee kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunta.

3.4 Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle.

Oppilas voi kuitenkin kulkea myös vaaralliseksi katsottua tietä 100–200 metrin tien suuntaisen matkan esimerkiksi lähimmälle bussipysäkille/noutopaikalle. Paikalliset tien ylitykset ovat mahdollisia.

Lisäksi kuljetuspäätöstä tehtäessä huomioidaan

- onko vaihtoehtoista, turvallisempaa reittiä olemassa
- kuinka pitkän matkan oppilas kulkee kyseistä autotietä

Koulukuljetuksesta ja oppilaan hakupaikasta tien vaarallisuuteen perustuen päättää sivistys- ja hyvinvointijohtaja erillisen koulukuljetusetuushakemuksen perusteella. Päätös tehdään tapauskohtaisesti oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Turvallisen koulumatkan varmistamiseksi oppilasta tulee opastaa, kuinka hänen koulumatkansa kuljetaan ja kuinka liikenteessä huomioidaan muut kulkijat. Oppilaan on noudatettava liikennesääntöjä, käytettävä pyöräillessä kypärää ja tieliikennelain mukaista polkupyörää (mm. valot pimeällä, asianmukaiset heijastimet ja jarrulaitteet sekä soittokello). Oppilaan tulee huolehtia näkymisestään liikenteessä, esim. vaatteisiin kiinnitettävän heijastimen, heijastavan turvaliivin ja tarvittaessa taskulampun avulla.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä sekä huolehtimaan lapsen asianmukaisista varusteista. Vanhempien tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa.

Liikenneturvan internet-sivuilla on runsaasti tietoa turvallisesta liikkumisesta www.liikenneturva.fi

3.5 Suurpetovaara

Suurpetovaaran arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen harkintaan. Petovaaran vuoksi kuljetus myönnetään aina määräaikaisena. Suurpetovaaran vuoksi kuljetus myönnetään pääsääntöisesti ainakin seuraavissa tapauksissa:

- Alueella on emokarhu poikasineen. Kuljetus myönnetään tällöin ajanjaksoksi, jona karhu on hereillä.
- Susien osalta koulukuljetus myönnetään, mikäli susi ei käyttäydy lajityypillisesti, ts. susi tulee säännöllisesti lähelle asutusta tai saalistaa kotieläimiä.
- Susi on vahingoittunut tai sairas.

Ilveksen ja ahman vuoksi kuljetusta ei myönnetä, koska kyseisten lajien ei tiedetä käyneen Suomessa ihmisen kimppuun.

Kuljetus järjestetään lähinnä haja-asutusalueille ja valaisemattomille tieosuuksille. Oikeus tilapäiseen maksuttomaan koulukuljetukseen petovaaran vuoksi päättyy välittömästi sen jälkeen, kun vaara on poistunut.

Pelkkä petojen esiintyminen ei ole kuljetuksenmyöntämisperuste, vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai jatkuvaa liikkumista asuntojen välittömässä läheisyydessä. Petokyydit myönnetään hakemuksesta tapauskohtaisesti ja huoltajan tulee liittää hakemuksen liitteeksi riistanhoitopiiriin, riistanhoitoyhdistyksen tai petojen liikkeitä ja petokantaa laskevien tahojen lausunto/lausunnot.

3.6 Koulumatkan vaikeus/rasittavuus sekä liikuntarajoite/tapaturma

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija. Lausunnot tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi oppilaalle suositeltava kuljetusmuoto ja ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei kuitenkaan velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuja. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan erikseen.

Lestijärven kunnan esi- tai perusopetuksessa opiskelevalle oppilaalle voidaan hakemuksesta myöntää koulukuljetus liikuntarajoitteen perusteella tietyille ajanjaksoille. Tällöin koulukuljetuksen tarve tietyille ajalle tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lääkärinlausuntoa käytetään aina vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä. Erityisen tuen oppilaiden koulukuljetustarpeet tulisi arvioida vuosittain oppilaiden siirtyessä ylemmälle vuosiluokalle. Erityisen tuen päätös ei automaattisesti ole peruste koulukuljetukselle.

3.7 TET-harjoittelu

Työelämään tutustumisjaksolle (TET-harjoittelu) kuljetusoikeuden saa, mikäli matka harjoittelukohteeseen ylittää 5 km ja kuljetuksissa voidaan hyödyntää olemassa olevia koulukuljetusliikennereittejä.

- Sivistystoimi ei järjestä eikä korvaa erillisiä TET-kuljetuksia.
- Sivistystoimi ei järjestä eikä korvaa kuljetuksia, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla.

TET-jaksoilla nuori ruokailee ensisijaisesti harjoittelupaikkaa lähellä olevalla koululla tai vaihtoehtoisesti tutustumiskohteessa, mikäli TET-harjoittelupaikka tarjoaa hänelle ruuan. Mikäli näitä mahdollisuuksia ei ole, voi koulu päättää mahdollisen ruokarahan maksamisesta oppilaalle omista määrärahoistaan.

3.8 Koulun poikkeusaikataulut

Sivistystoimi järjestää ja kustantaa koulukuljetusmäärärahoista perinteiset lukukausien viimeisen päivän kuljetukset poikkeusaikatauluiin.

Mikäli koulu haluaa kesken lukukauden kuljetussopimuksesta ja lukujärjestyksestä poikkeavia järjestelyjä, koulu sopii järjestelyistä liikennöitsijän kanssa ja maksaa kustannukset omista määrärahoistaan.

3.9 APIP-toiminta ja koulun kerhot

Oppilaan osallistuessa maksulliseen aamu/iltapäivähoitoon tai -toimintaan, hänelle ei myönnetä koulukuljetusta. Mikäli koulukuljetusoppilas osallistuu kouluilla järjestettäviin kerhoihin, hänelle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kotiin kerhon jälkeen.

4 KOULUKULJETUKSEN AIKANA

4.1 Yleiset periaatteet

Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita.

Huoltajien tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä.

Koululla panostetaan liikennekasvatukseen esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä.

4.2 Järjestyssäännöt

Koulun järjestyssääntöjä ei sovelleta koulumatkoilla. Rikosoikeudellinen ja vahingonkorvausoikeudellinen vastuu voi tulla kyseeseen koulumatkalla tapahtuneesta teosta. Koulukuljetusauton kyytiin saa mennä vain ne oppilaat, joille on myönnetty koulukuljetus. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on

pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

4.3 Aikataulut

Kuljettaja vastaa reittien ja aikataulujen noudattamisesta kuitenkin sää- ja liikenneolosuhteet huomioon ottaen. Aikataulu sitoo myös oppilaita, heidän huoltajiaan ja koulua.

Koulukuljetusauto ei saa ohittaa hakupaikkaa ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki ajolistojen mukaan hakupaikasta kyytiin nousevat oppilaat ole mukana. Myöhässä olevaa oppilasta tulee odottaa, jos se aikataulun puitteissa on mahdollista. Jos oppilas ei odottamisesta huolimatta tule paikalle, on asiasta ilmoitettava joko koululle tai oppilaan huoltajalle. Oppilasta ei tarvitse palata hakemaan, mikäli se aikataulun puitteissa ei ole mahdollista tai siitä aiheutuu lisäkustannuksia.

Huoltajan tulee ilmoittaa autoilijalle, kun oppilas ei tarvitse koulukyytiä. Autoilijalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista esim. allergioista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin. Iltapäivisin koulukuljetusoppilaat haetaan kouluilta suunnitellun aikataulun mukaisesti.

4.4 Poikkeustilanteet

4.4.1 Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Lestijärven kunta ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

4.4.2 Kiusaamistilanteet ja niihin puuttuminen

Koulun opettajan tai sivistys- ja hyvinvointijohtajan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lain veloitteen lisäksi kaikilla aikuisilla on moraalinen velvollisuus puuttua havaitsemiinsa kiusaamistilanteisiin. koululaisautonkuljettajaa tai liikennöitsijää ohjeistetaan ilmoittamaan mahdollisista kuljetusten aikana tapahtuvista kiusaamis- tai muista häiriötilanteista, esimerkiksi kunkin koulun koulukuljetusvastaavalle.

4.4.3 Onnettomuus

Oppilaat ovat vakuutettuja koulupäivän ja -matkan ajan.

4.4.4 Poikkeaminen koulumatkalta

Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä tai sitä, että hän ei käytä ilmoitettua koulukuljetusta. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

4.4.5 Koulukuljetusauto ei saavukaan pysäkille

Mikäli kouluauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esim. auton rikkoutumisen takia, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Talvisin sääolot voivat aiheuttaa kouluauton aikatauluihin myöhästymisiä. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on jaettu kouluautojen puhelinnumerot, joihin tulee näissä tapauksissa ottaa yhteyttä. Mikäli kouluautoon ei saa yhteyttä, tulee soittaa koululle.

4.4.6 Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee asiasta ottaa yhteyttä sivistys- ja hyvinvointijohtajaan. Ongelmatilanteet kirjataan ylös ja kuljetusyrityksensä otetaan yhteyttä palvelun parantamiseksi.

5 MIHIN TULEE KIINNITTÄÄ HUOMIOTA

Sekä oppilailla, huoltajilla, kouluauton kuljettajilla, koululla, että kunnalla on asioita, joita tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa.

5.1 Oppilaan tehtävät

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista:

- olla ajoissa sovitulla hakupaikalla, jotta kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- nousta autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuutua penkille ja kiinnittää sekä pitää turvavyö kiinnitettynä koko ajomatkan ajan
- käyttäytyä asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon koulumatkalla
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- kertoa kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistua autosta viivyttämättä ja kuitenkin rauhallisesti

5.2 Huoltajan tehtävät

Vanhempien tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Vanhempien vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä

nuorempi oppilas on. Vanhempien on hyvä keskustella lasten kanssa oppilaan muistilistalla (edellä) olevista asioista. Lisäksi huoltajan tulee ilmoittaa:

- liikennöitsijälle oppilaan lyhyet poissaolot koulukuljetuksesta
- koulutoimistoon pidemmistä muutoksista koulukuljetustarpeessa

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetusaikatauluihin.

5.3 Kuljettajan / liikennöitsijän tehtävät

Kouluauton kuljettajan tulee huolehtia erilaista asioista liittyen koulukuljetuksiin.

5.3.1 Koulukuljetusauton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti
- turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä
- koulukyytikilpi on paikallaan
- autossa on alkolukko (pakollinen koululaiskuljetuksissa 1.8.2011 lähtien).

5.3.2 Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- kuljetettavaan tai hänen perheeseensä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille
- kuljetettavien listat ovat tarkoitettu vain kuljetusreittejä ajaville kuljettajille

5.3.3 Kuljettajan tehtävät ajon aikana

- esittäytyä uuden lukuvuoden alkaessa
- huolehtia, että kuljetusaikataulu on mukana koulukuljetusautossa
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten poissaolojen varalta
- huolehtia, että ajantasainen lista kuljetettavista oppilaista ja huoltajien puhelinnumeroista on mukana koulukuljetusautossa
- koulukuljetusreitin ajaminen kuljetusaikataulun mukaisesti
- varmistettava, että oppilailla on turvavyö kiinni koko ajomatkan ajan
- pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville
- pysäköiminen niin, että autoon nouseminen ja autosta poistuminen on turvallista
- oppilaiden lukujärjestysten mukaisten liikuntavälineiden kuljettaminen
- järjestyksenpito autossa
- ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan sekä koululle ja/tai kunnan koulutoimistoon
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- käänköpaikan turvallisuuden varmistaminen
- olla koululaisille ystävällinen ja oikeudenmukainen.
- puuttua ja ilmoittaa sivistys- ja hyvinvointijohtajalle mahdollisista kiusaamis- tai muihin häiriötilanteista, jotka tapahtuvat kuljetusten aikana.

5.4 Koulun tehtävät

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja koostaa esioppilaista ja 1-luokkalaisista koulukuljetusoppilaiden listan tämän ohjeen periaatteiden mukaisesti esiopetukseen ja kouluun ilmoittautumisen yhteydessä. Samalla päivitetään tiedot muista kuljetusoppilaista.

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja tarkistaa, että koulukuljetusmatkojen pituudet ovat lain mukaisia. Alakoulussa tarkistetaan erityisesti niiden oppilaiden tilanne, jotka siirtyvät 3. vuosiluokalta 4. luokalle, koska kilometriraja nousee tuossa vaiheessa kolmesta viiteen kilometriin.

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja huolehtii, että tiedot koulukuljetuksessa olevista oppilaista ovat ajan tasalla (lisäykset kesken lukuvuoden ja koulukuljetuksen loppuminen).

Lisäksi koululla tulee:

- käsitellä vuosittain koulukuljetusten pelisäännöt oppilaiden kanssa
- huolehtia, että erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla (esim. kehitysvammainen oppilas) on henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon
- järjestää kuljetusoppilaiden valvonta tai tila mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle.

5.5 Sivistystoimen tehtävät

- tehdä yhteistyötä koulukuljetuksissa olevien oppilaiden huoltajien, koulun ja koulukuljetuksia hoitavien yritysten kanssa
- toimittaa koulukuljetuksesta huolehtiville autoilijoille aikataulut ja ajantasainen lista kuljetettavista oppilaista
- neuvoa kuljetusoppilaiden huoltajia koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa
- tiedottaa koulukuljetusten aikatauluista
- ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle

6 YHTEYSTIEDOT

Lestin koulu

Lestintie 40

69440 Lestijärvi

sähköposti: lestin@koulu.lestijarvi.fi

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja: 044 0540 839

Koulusihteeri: 040 6504 231